Příručka pro používání materiálů WP2 a WP3
Materiály a školení

V rámci projektu Sign Tales vznikla rozsáhlá sada vzdělávacích zdrojů, včetně databanky textů a doprovodných výukových materiálů. Zahrnuje ilustrované videozáznamy v národních znakových jazycích a v IS i texty ve formátu PDF.

Všechny materiály jsou dostupné na webu projektu (www.signtales.eu) a na kanálu YouTube @SignTalesforEducation (https://www.youtube.com/@SignTalesforEducation/playlists).(www.signtales.eu)

Databanka textů Sign Tales zahrnuje literární materiály ze šesti partnerských zemí: Polska, České republiky, Litvy, Slovinska, Španělska a Itálie. Hlavní stránka webu nabízí obsah v angličtině a IS. Materiály jsou navíc uspořádány podle země a jazyka, takže si uživatelé mohou vybrat konkrétní zemi a získat texty v národním mluveném i znakovém jazyce. Web je navržen uživatelsky přívětivě a jazyk každého textu je zřetelně označen.

Na kanálu YouTube @SignTalesforEducation má každá partnerská země vlastní seznam videí se záznamy textů v národních znakových jazycích.

Každá země vybrala tři texty ze svého národního literárního dědictví a upravila je do kratších úryvků. Ty byly dále přizpůsobeny třem úrovním jazykové zdatnosti:

- Úroveň 1 – A1
- Úroveň 2 – A2
- Úroveň 3 – A2+ / B1

Každá země vytvořila celkem devět textů a odpovídajících videozáznamů ve třech úrovních v národním znakovém jazyce. Ve všech videích je znakové vyprávění doplněno titulky v národním jazyce a vizuálními materiály včetně ilustrací.

Každá partnerská země navíc vybrala tři texty z jiných partnerských zemí a zpracovala je ve svém národním znakovém jazyce. Texty se liší jazykovou úrovní i složitostí. Sbírka každé země tak obsahuje celkem 12 videozáznamů.

Celá sbírka obsahuje texty všech partnerských zemí v angličtině a IS. Celkem zahrnuje 54 videozáznamů.

Web projektu obsahuje také sekci se slovní zásobou o 283 položkách. Slovíčka jsou uvedena v angličtině a IS a také v národním jazyce každé partnerské země v kombinaci s IS (například litevština – IS). Tato struktura podporuje učení angličtiny i rozvoj kompetencí v národních znakových jazycích a IS.

Progetto n° 2024-1-IT02-KA220-SCH-000253234. Finanziato dall'Unione Europea. Le opinioni e le opinioni espresse sono però solo dell'autore o degli autori e non riflettono necessariamente quelle dell'Unione Europea o dell'Agenzia Esecutiva Europea per l'Istruzione e la Cultura (EACEA). Né l'Unione Europea né l'EACEA possono essere ritenute responsabili di esse.

Kanál YouTube @SignTalesforEducation nabízí také samostatný seznam videí se slovní zásobou, v němž jsou znaky představeny ve videoformátu. Jednotlivé položky jsou propojeny se zvýrazněnými slovy v anglických textech, což umožňuje integrované a systematické učení angličtiny a IS.

Materiály vytvořené v projektu Sign Tales jsou velmi flexibilní a lze je přizpůsobit různým úrovním žáků a vzdělávacím prostředím. Lze je využít při jazykovém vzdělávání, včetně výuky národního jazyka, cizího jazyka (angličtiny) a znakového jazyka. Důležitý je také rozvoj kompetencí v IS, aby jej uživatelé znakových jazyků mohli používat v reálných komunikačních situacích, například při projektových a dalších mezinárodních aktivitách s vrstevníky z jiných zemí.

Všechny materiály jsou dostupné online a lze je stáhnout ve formátu PDF. Učitelé a vzdělavatelé je tak mohou přizpůsobit různým formám výuky – práci s celou třídou, skupinové práci i individuálnímu učení. Texty lze také vytisknout a využít k dalšímu procvičování čtení, rozvoji slovní zásoby, jazykovému uvědomování a gramatickým úkolům.

Texty se věnují široké škále hodnotových témat, například národním tradicím, protikladu pozitivních a negativních lidských vlastností, ekologickému povědomí v současném světě, odvaze a sebeúctě, citlivosti a pozornosti vůči okolí, rozmanitosti a inkluzi. Materiály se proto hodí také do etické výchovy a dalších vzdělávacích situací, například třídnických hodin nebo individuálních konzultací. Texty jsou vizuálně poutavé, stručné a přístupné, což podporuje aktivní zapojení žáků a smysluplnou analýzu.

Úvod k praktické části: Metodika práce s multimediálními materiály

Praktická část příručky se zaměřuje na efektivní využívání speciálně adaptovaných videí při výuce národního jazyka nebo angličtiny u neslyšících a nedoslýchavých žáků. Hlavními zdroji jsou pohádková videa ve znakovém jazyce s titulky v národním jazyce nebo angličtině a doprovodnými ilustracemi. Tato kombinace pomáhá učitelům vytvářet prostředí, v němž je cizí jazyk pro žáky srozumitelný a přístupný.

Texty a videa ve znakovém jazyce byly předloženy mnoha žákům a učitelům k ověření a vyzkoušení. Všechny instituce pracovaly s texty v národním jazyce i v angličtině a testovaly také znakovaná videa. Mnohé školy navíc pořádaly speciální workshopy zaměřené na další práci s texty a videi. Některé instituce využily i návštěvy zahraničních studentů v rámci programu Erasmus+ a představily jim projekt Sign Tales prostřednictvím praktických aktivit s texty a videi.

Propojení smyslů jako cesta k porozumění

Pro úspěšnou výuku je zásadní poskytovat žákům co největší vizuální podporu.

Progetto n° 2024-1-IT02-KA220-SCH-000253234. Finanziato dall'Unione Europea. Le opinioni e le opinioni espresse sono però solo dell'autore o degli autori e non riflettono necessariamente quelle dell'Unione Europea o dell'Agenzia Esecutiva Europea per l'Istruzione e la Cultura (EACEA). Né l'Unione Europea né l'EACEA possono essere ritenute responsabili di esse.

V tomto přístupu dostávají žáci současně tři formy informací:

- **Znakový jazyk: přirozený komunikační kanál žáků. Zajišťuje, že od začátku rozumějí obsahu pohádky a neztrácejí se v ději. To je důležité pro jejich vnitřní pohodu a motivaci.**

- **Titulky v národním jazyce nebo angličtině: představují psanou podobu jazyka. Pomáhají žákům postupně si zvykat na psaný jazyk a učit se slova i věty přímo v kontextu příběhu. Některé výrazy jsou navíc zvýrazněny tučně a obsahují přímý odkaz na vysvětlení.**

- **Ilustrace k příběhům: poskytují okamžité vizuální vodítko. Pomáhají žákům propojit anglický text s konkrétní situací nebo předmětem, aniž by nejprve museli hledat význam v národním jazyce.**

Překonávání překážek a radost z učení

Výuka cizího jazyka může u neslyšících a nedoslýchavých žáků vyvolávat obavy nebo dojem, že angličtina je příliš obtížná. Práce s pohádkami pomáhá tyto bariéry přirozeně překonávat:

- ✓ **Překonání strachu: protože žáci rozumějí ději díky znakovému jazyku a obrázkům, mizí stres z neznámého. Cizí jazyk už není nepřekonatelnou překážkou, ale další vrstvou příběhu, kterou mohou postupně objevovat.**

- ✓ **Pocit úspěchu: když žák díky titulkům rozpozná známé slovo nebo porozumí jednoduché větě, posiluje to jeho sebevědomí. Tento pocit úspěchu je největší motivací k dalšímu učení.**

- ✓ **Hravost a motivace: pohádka nabízí bezpečné a známé prostředí. Učení proto nepůsobí jako suché drilování, ale jako zábavná činnost podporující zvědavost.**

Cíle didaktických aktivit

Následující kapitoly popisují konkrétní metodické přístupy vytvořené s ohledem na specifické potřeby žáků se sluchovým postižením. Cílem není pouze pasivně sledovat příběh, ale aktivně pracovat s jazykem. Aktivity mají:

- ❖ Rozvíjet čtenářskou gramotnost a schopnost pracovat s cizojazyčnými texty.
- ❖ Podporovat rozvoj slovní zásoby prostřednictvím vizuálních asociací.
- ❖ Motivovat žáky ke komunikaci v mateřském jazyce nebo angličtině s využitím jejich hlavního komunikačního systému.

Progetto n° 2024-1-IT02-KA220-SCH-000253234. Finanziato dall'Unione Europea. Le opinioni e le opinioni espresse sono però solo dell'autore o degli autori e non riflettono necessariamente quelle dell'Unione Europea o dell'Agenzia Esecutiva Europea per l'Istruzione e la Cultura (EACEA). Né l'Unione Europea né l'EACEA possono essere ritenute responsabili di esse.

Při popisu jednotlivých aktivit se klade důraz na rozmanitost – od úvodních motivačních cvičení přes práci s klíčovými slovy až po závěrečnou reflexi a upevnění učiva. Vše probíhá s maximálním respektem k individuálním potřebám žáků se sluchovým postižením.

Texty projektu Sign Tales nabízejí široké možnosti využití a jejich začlenění do výuky lze pružně přizpůsobit různým vzdělávacím situacím a jazykové úrovni žáků. Důležitou součástí práce s materiály je podpora vizuálního učení a využívání vizuálních strategií, které jsou zásadní zejména pro neslyšící žáky, ale mohou být přínosné i pro ostatní.

S texty lze pracovat různými způsoby. Mohou být hlavním obsahem výuky, kdy se pohádky a příběhy představují v kontextu národní literatury, jejích autorů a historického i kulturního pozadí. Texty a znakovaná videa lze zároveň využít jako doplňkový materiál v hodinách angličtiny, například k rozvoji a procvičování slovní zásoby. Tato kapitola nabízí konkrétní příklady aktivit, které rozšiřují běžné metody, jako jsou rozhovory, popisy, práce ve dvojicích a skupinová spolupráce, a inspiruje k netradičním postupům a mezipředmětovým vazbám.

Níže uvedené doplňkové aktivity lze připravit ke konkrétním textům a vytvořit tak zajímavé, tvořivé a podnětné prostředí pro žáky. Některé metody jsou obecně popsány v kapitole o rozvoji slovní zásoby; tato část však nabízí konkrétní návrhy aktivit a doporučení pro tvorbu pracovních listů, vizuálních materiálů a dalších pomůcek.

Tyto aktivity jsou uvedeny na příkladu tří vybraných textů, ale podle konkrétního obsahu je lze přizpůsobit libovolnému textu.

1. Barevné označování slovní zásoby

Kromě slov zvýrazněných v textu, která odpovídají seznamu slovní zásoby a odkazují na videa ve znakovém jazyce, se lze zaměřit také na tematickou slovní zásobu v textu.

Lze využívat různé úrovně textů (1, 2 a 3). Každá úroveň zahrnuje jiná témata slovní zásoby, například úroveň 1 – rodina, čísla, barvy a zvířata. Klíčová slova lze v textu barevně zvýraznit a pracovat s tematickou slovní zásobou v kontextu celé pohádky.

2. Vizualizace slovní zásoby

Připravte obrázky podle konkrétní části textu, například čísel nebo jídla, a přizpůsobte je příběhu. Při čtení žáci nahrazují slova obrázky a naopak. Text lze také připravit jako čtenářskou aktivitu založenou na obrázcích. Obrázky využijte k doplňujícím otázkám, například: Kolik oříšků dala kočička do dortu? Které suroviny do dortu patří? Které tam nepatří?

Progetto n° 2024-1-IT02-KA220-SCH-000253234. Finanziato dall'Unione Europea. Le opinioni e le opinioni espresse sono però solo dell'autore o degli autori e non riflettono necessariamente quelle dell'Unione Europea o dell'Agenzia Esecutiva Europea per l'Istruzione e la Cultura (EACEA). Né l'Unione Europea né l'EACEA possono essere ritenute responsabili di esse.

3. Rozvoj jemné motoriky – zejména u mladších dětí

Sestavujte z dřevěných kostek tvary a struktury související s textem, tvořte z různých materiálů nebo manipulujte s obrázky a skutečnými předměty.

4. Výuka slovní zásoby – speciální pracovní listy

Progetto n° 2024-1-IT02-KA220-SCH-000253234. Finanziato dall'Unione Europea. Le opinioni e le opinioni espresse sono però solo dell'autore o degli autori e non riflettono necessariamente quelle dell'Unione Europea o dell'Agenzia Esecutiva Europea per l'Istruzione e la Cultura (EACEA). Né l'Unione Europea né l'EACEA possono essere ritenute responsabili di esse.

Hláskování slov z písmen a přiřazování obrázků (zde je příklad slovní zásoby – měsíce v roce)

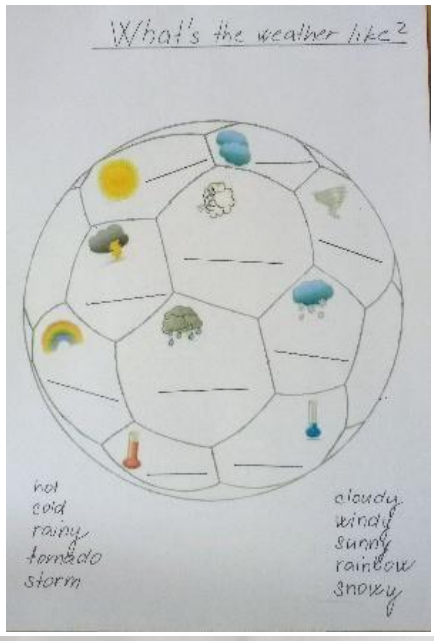

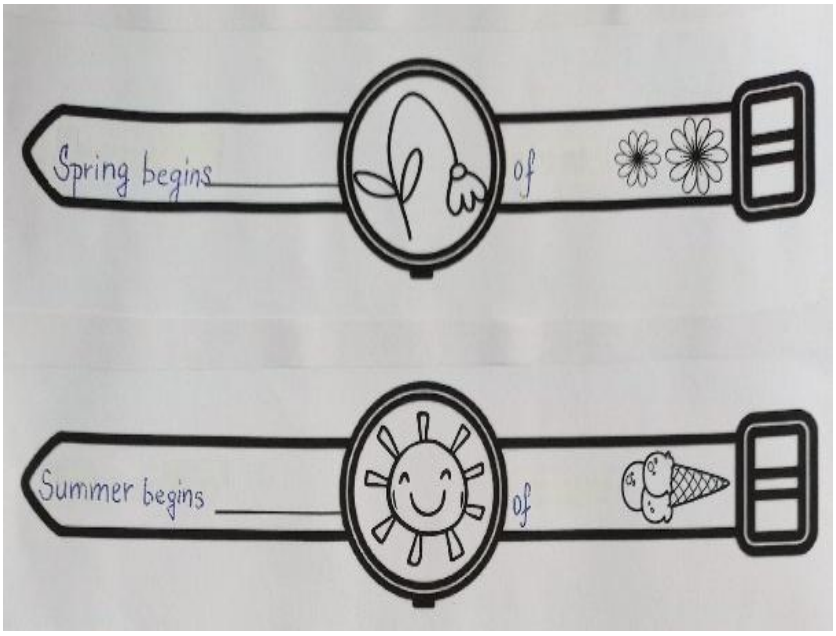

5. Tvořivá práce se slovní zásobou (příklad: měsíce v roce, roční období, počasí)

Progetto n° 2024-1-IT02-KA220-SCH-000253234. Finanziato dall'Unione Europea. Le opinioni e le opinioni espresse sono però solo dell'autore o degli autori e non riflettono necessariamente quelle dell'Unione Europea o dell'Agenzia Esecutiva Europea per l'Istruzione e la Cultura (EACEA). Né l'Unione Europea né l'EACEA possono essere ritenute responsabili di esse.

6. Výtvarné aktivity – mezipředmětové vztahy; lze využít ve výtvarné výchově

- Tvorba omalovánek k textu, zejména pro mladší děti.
- Frotáž (ilustrace k pohádce „O pejskovi a kočičce, jak si dělali dort“): Jaké suroviny dali pes a kočka do dortu? Obsah obrázku lze upravit podle konkrétního textu.
- Návrh plakátu na základě zadaného textu

Progetto n° 2024-1-IT02-KA220-SCH-000253234. Finanziato dall'Unione Europea. Le opinioni e le opinioni espresse sono però solo dell'autore o degli autori e non riflettono necessariamente quelle dell'Unione Europea o dell'Agenzia Esecutiva Europea per l'Istruzione e la Cultura (EACEA). Né l'Unione Europea né l'EACEA possono essere ritenute responsabili di esse.

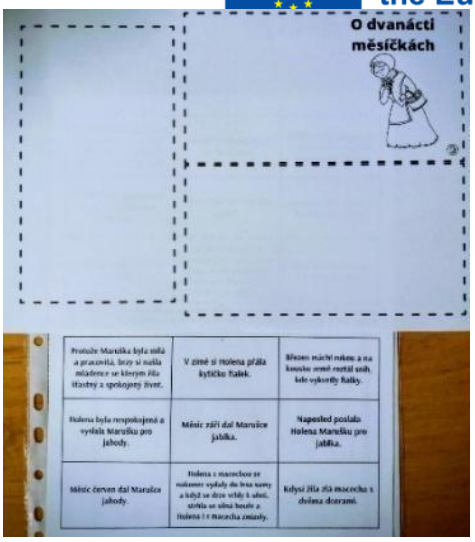
7. Práce s textem a otázky k textu

Text rozdělte na několik částí a rozstříhejte. Žáci se pokusí seřadit je ve správném pořadí. U mladších žáků lze ke každé části vytvořit ilustraci.

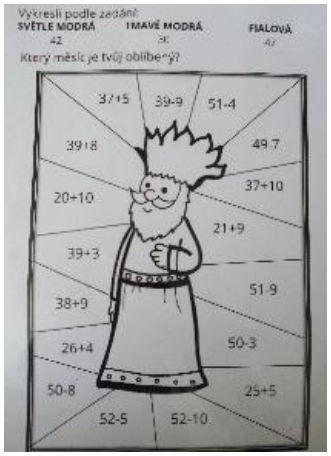
Vytvořte pracovní list s otázkami ke konkrétnímu textu. Tato metoda ověřuje porozumění textu a získává zpětnou vazbu, zejména u starších žáků.

Progetto n° 2024-1-IT02-KA220-SCH-000253234. Finanziato dall'Unione Europea. Le opinioni e le opinioni espresse sono però solo dell'autore o degli autori e non riflettono necessariamente quelle dell'Unione Europea o dell'Agenzia Esecutiva Europea per l'Istruzione e la Cultura (EACEA). Né l'Unione Europea né l'EACEA possono essere ritenute responsabili di esse.

8. Počítání s obrázky – využití obrázků souvisejících s pohádkami

Mezipředmětové vztahy a propojení s matematikou.

9. Práce na počítači

- Kahoot
- Tvorba plakátu (Canva, PosterMyWall)
- Práce s digitální pomůckou Blue-Bot;
- Kreslení na počítači

Progetto n° 2024-1-IT02-KA220-SCH-000253234. Finanziato dall'Unione Europea. Le opinioni e le opinioni espresse sono però solo dell'autore o degli autori e non riflettono necessariamente quelle dell'Unione Europea o dell'Agenzia Esecutiva Europea per l'Istruzione e la Cultura (EACEA). Né l'Unione Europea né l'EACEA possono essere ritenute responsabili di esse.

10. Další praktické aktivity (inspirované pohádkou „Jak si pejsek a kočička dělali dort“)

Aktivity lze přizpůsobit konkrétnímu obsahu různých textů.

- Vaření ve školní kuchyni
- Vyhledání receptu, sestavení nákupního seznamu a nákup surovin
- Samostatné napsání receptu – slohové cvičení

Výše uvedené aktivity jsou jen několika příklady toho, jak lze texty a videa ve třídě využívat tvořivě a účinně. Jde o návrhy, které si učitelé mohou přizpůsobit konkrétním potřebám žáků a výukovým cílům.

Důležité je vytvářet zajímavé, podnětné a motivující prostředí. Když žáci aktivně pracují s textem nebo videem prostřednictvím her, diskusí, skupinových úkolů či tvořivých činností, jejich zájem a zapojení rostou.

Významnou roli při práci s autentickými i adaptovanými materiály hrají také podpůrné aktivity zaměřené na slovní zásobu. Obrázky, ilustrace, myšlenkové mapy, grafické organizéry, kartičky a další vizualizační pomůcky pomáhají žákům lépe porozumět novým slovům a zapamatovat si je.

Pravidelné začleňování vizuálních prvků a doplňkových aktivit navíc přispívá k lepšímu porozumění textu či videu. Žáci se mohou více soustředit na význam sdělení, protože nejsou rozptylováni neznámou slovní zásobou.

Zábavné a poutavé aktivity nejen usnadňují osvojování slovní zásoby, ale také podporují celkový rozvoj jazykových kompetencí a motivují žáky k samostatnému učení. Tvořivé prvky výuky mohou významně přispět k pozitivnímu vztahu k učení.

Cílem není pouze zlepšit jazykové dovednosti dětí v mateřském jazyce a angličtině, ale především vytvořit pozitivní vztah ke čtení a literatuře. Materiály zároveň poskytují důležitou podporu dětem, které potřebují přístupnější způsoby učení.

Progetto n° 2024-1-IT02-KA220-SCH-000253234. Finanziato dall'Unione Europea. Le opinioni e le opinioni espresse sono però solo dell'autore o degli autori e non riflettono necessariamente quelle dell'Unione Europea o dell'Agenzia Esecutiva Europea per l'Istruzione e la Cultura (EACEA). Né l'Unione Europea né l'EACEA possono essere ritenute responsabili di esse.